

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองการเจ้าหน้าที่ กลุ่มสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๘๔๑๓
ที่ กช ๐๙๐๒/ ว ๔๓๖ วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือก

เรียน ลนก./ผอ.กอง/สถาบัน/สำนัก/ศทส./สวพ. ๑ – ๔/สชช./กตน./กพร./สนก./กปร./กภย./กwm. และ กศก.

กปพ. ส่งเรื่องของนางสาวสรัตนा เสนา ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการ (ตล.๑๐๗๓) กลุ่มงานวิจัยเคมีดิน กลุ่มวิจัยปฐพิทยา กปพ. ขอเข้ารับการประเมินบุคคลเพื่อประเมินผลงานให้ดำรงตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งเลขที่๔และส่วนราชการเดิม ชื่งกรมาฯ ได้เทื่นชอบการประเมินบุคคลแล้ว เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ขอประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือก ชื่อผลงาน พร้อมเค้าโครงผลงาน และสัดส่วนของผลงาน โดยสามารถดูเค้าโครงผลงาน (บทคัดย่อ) และสัดส่วนของผลงานได้จาก Website ของ กกจ. และหากประสงค์ จะทักท้วงโปรดแจ้งที่ กกจ. ภายในเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

นายปรีชญา วงศ์
ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่

แบบเสนอตัวโครงการผลงานและข้อเสนอแนวคิดที่เสนอเพื่อขอรับการประเมิน

๑. ผลงาน จำนวนไม่เกิน ๓ เรื่อง (โดยเรียงลำดับความดีเด่นหรือความสำคัญ)

ผลงานลำดับที่ ๑

เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยของปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-ทู ในการผลิตข้าว

ภายใต้ ๒ โครงการใน เรื่อง ๑) การทดสอบเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว และ ๒) การเบรียบเทียบชุดเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์ร่วมกับปุ๋ยเคมีและเม็ดพัณฑุ์ข้าวอัตราแน่นกำกับชุดเทคโนโลยีของเกษตรกรเพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าวภายใต้แผนงานวิจัยมุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศเร่งด่วน: เรื่องข้าว ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ และ ๒๕๕๘

ทะเบียนวิจัยเลขที่ PR๕๗๐๕๐๒๑๗๐ และ PR๕๘๐๕๐๒๑๗๐

ทุนอุดหนุนวิจัยจาก สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) และ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน ปี พ.ศ. ที่ดำเนินการ) กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ – สิงหาคม ๒๕๖๐
สัดส่วนของผลงาน

รายชื่อ/ตำแหน่ง/สังกัด ผู้ประเมิน/ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)	สัดส่วนของ ผลงาน	รับผิดชอบหน้าที่
๑. นางสาวสรัตนा เสนะ ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการ สังกัด กลุ่มงานวิจัยเคมีดิน กลุ่มวิจัยปฐพีวิทยา กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร	๖๐%	ผู้วิจัย
๒. นายกัสชณกุณ หมื่นแจ้ง ¹ ตำแหน่งรองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร สังกัด กรมวิชาการเกษตร	๑๐%	ผู้ร่วมวิจัย
๓. นายนฤนาท ชัยรังษี ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการ สังกัด กลุ่มวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่	๑๐%	ผู้ร่วมวิจัย
๔. นางสุรีรัตน์ โถสิรภัทร ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการ สังกัด กลุ่มควบคุมปุ๋ย สำนักควบคุมพิษและวัสดุการเกษตร	๕%	ผู้ร่วมวิจัย
๕. นายเฉลิมชาติ ถุ่ไชยคำ ² ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ (นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ) สังกัด ศูนย์วิจัยข้าวลาบปูรี จังหวัดลาบปูรี กรมการข้าว	๕%	ผู้ร่วมวิจัย
๖. นางสาวดวงพร วิธูรจิตต์ ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ สังกัด ศูนย์วิจัยข้าวขี้นนาท จังหวัดขี้นนาท กรมการข้าว	๕%	ผู้ร่วมวิจัย
๗. นายธนวัฒน์ เสนเพ็อก ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ (นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ) สังกัด ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๓ จังหวัดหนองแก่น	๒%	ผู้ร่วมวิจัย

รายชื่อ/ตำแหน่ง/สังกัด ผู้ขอประเมิน/ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)	สัดส่วนของ ผลงาน	รับผิดชอบหน้าที่
๙. นางสาวกัลยกร ໂປ່ງຈັນທຶກ ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ สังกัด กลุ่มงานวิจัยจุลินทรีย์ดิน กลุ่มวิจัยปฐพีวิทยา กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร	๒%	ผู้ร่วมวิจัย
๙. นายมนต์ชัย มณฑิลา ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการ สังกัด กลุ่มงานวิจัยจุลินทรีย์ดิน กลุ่มวิจัยปฐพีวิทยา กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร	๑%	ผู้ร่วมวิจัย

เค้าโครงผลงาน (บทคัดย่อ)

ศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยของปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-ทู ในแปลงข้าวของเกษตรกรเป็นส่วนหนึ่งของ ๒ โครงการในเรื่อง (๑) การทดสอบเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว (ปี ๒๕๕๗) และ (๒) การเปรียบเทียบชุดเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์ร่วมกับปุ๋ยเคมีและเมล็ดพันธุ์ข้าว อัตราแน่นกำบัชุดเทคโนโลยีของเกษตรกรเพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว (ปี ๒๕๕๘) ภายใต้แผนงานวิจัยมุ่งเป้า ตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศโดยเร่งด่วน: เรื่องข้าว ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) และ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ และ ๒๕๕๘ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-ทู ใน การผลิตข้าว และหาวิธีการลดต้นทุนการผลิตข้าว วางแผนทดลอง RCB มี ๒ กรรมวิธี คือวิธีทดสอบและวิธีเกษตรกร รวม ๒ ชั้น ดำเนินการในพื้นที่ ๕ จังหวัด คือ เชียงราย ขัยนาท สุพรรณบุรี กาญจนบุรี และร้อยเอ็ดรวมเกษตรกรทั้งสิ้น ๓๐ ราย ๆ ละ ๔ ไร่ มีแปลงอย่างขนาดแปลงละ ๑ ไร่ วิธีทดสอบได้ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-ทู ร่วมกับปุ๋ยเคมี ๗๕ เปอร์เซ็นต์ ของอัตราแน่นตามค่าวิเคราะห์ดินและใช้เมล็ดพันธุ์ข้าว ๑๕ กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนวิธีเกษตรกร ใส่ปุ๋ยตามที่เกษตรกรปฏิบัติ อยู่ และเมล็ดพันธุ์ข้าว ๖๕ กิโลกรัมต่อไร่ ดำเนินการในปี ๒๕๕๘ ทั้งคุณภาพและนาปี เก็บข้อมูล เมล็ดดี น้ำหนักแห้งฟางข้าว และผลผลิตเมล็ดที่ความชื้น ๑๕ เปอร์เซ็นต์ วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ pair t-test

ผลการทดลองพบว่า ศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ของปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-ทู ในแปลงข้าวในการทดสอบเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว (ปี ๒๕๕๗-๒๕๕๘) ของเกษตรกรค่าเฉลี่ยข้อมูลทั้งฤดูนาปี รวม ๓๐ แปลง เปอร์เซ็นต์เมล็ดดีของวิธีทดสอบและวิธีเกษตรกรไม่มีความแตกต่างกัน แต่น้ำหนักแห้งฟางข้าวและผลผลิตเมล็ด มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยเฉลี่ย ทั้งฤดูนาปี ๑๕ จังหวัดเชียงราย ขัยนาท สุพรรณบุรี กาญจนบุรี และร้อยเอ็ด พบว่า ปี ๒๕๕๗ และ ปี ๒๕๕๘ ให้ผลสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน ประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยวิธีทดสอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติกับวิธีเกษตรกร โดยวิธีทดสอบมีประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ย ๖๓.๖ กิโลกรัมผลผลิตเมล็ดต่อไร่ กิโลกรัมปุ๋ยในโตรเจน พอสเฟต และโพแทซ ขณะที่วิธีเกษตรกรมีประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ย ๒๙.๓ กิโลกรัมผลผลิตเมล็ดต่อ กิโลกรัมปุ๋ยในโตรเจน พอสเฟต และโพแทซ ซึ่งวิธีทดสอบทำให้ประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๓.๙ มีผลทำให้ต้นทุนการผลิตมีความแตกต่างกัน โดยวิธีทดสอบสามารถลดต้นทุนการผลิตจากวิธีการของเกษตรกร ๓,๔๓ บาทต่อไร่ เหลือ ๒,๖๖๐ บาทต่อไร่ หรือลดลง ๗๗๑ บาท ซึ่งเป็นผลรวมของการลดต้นทุนค่าปุ๋ยและเมล็ดพันธุ์ข้าว ๕๔๗ และ ๑๙๗ บาทต่อไร่ตามลำดับ หรือลดต้นทุนได้ ๒๒.๕ เปอร์เซ็นต์ ทำให้เกษตรกรมีกำไรเพิ่มขึ้น ๑,๐๙๑ บาทต่อไร่ เนื่องจากผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖ ผลกระทบการวิจัยในโครงการนี้ จึงทำให้ได้รูปแบบเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-ทู ร่วมกับปุ๋ยเคมี ๗๕ เปอร์เซ็นต์ของอัตราแน่นตามค่าวิเคราะห์ดินและเมล็ดพันธุ์ข้าว ๑๕ กิโลกรัม เพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว ๒๒.๕ เปอร์เซ็นต์ ๑ รูปแบบ

ผลงานลำดับที่ ๒

เรื่อง ศึกษาฐานแบบการจัดการดินเพื่อการผลิตกรรไทรในกลุ่มดินทราย

ทะเบียนวิจัยเลขที่ ๐๓-๐๓-๕๙-๐๑-๐๒-๐๐-๐๑-๕๙

ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน ปี พ.ศ. ที่ดำเนินการ) ตุลาคม ๒๕๕๘ - กันยายน ๒๕๖๓

สัดส่วนของผลงาน

รายชื่อ/ตำแหน่ง/สังกัด ผู้ขอประเมิน/ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)	สัดส่วนของ ผลงาน	รับผิดชอบหน้าที่
๑. นางสาวสรัตนา เสนานะ ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการ สังกัด กลุ่มงานวิจัยเคมีดิน กลุ่มวิจัยปฐพีวิทยา กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร	๗๕%	หัวหน้าการทดลอง
๒. นางสาวมีดา ขันตรีกรรม ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ สังกัด กลุ่มงานวิจัยและพัฒนารูปแบบคำแนะนำการใช้ปุ๋ย กลุ่มวิจัยปฐพีวิทยา กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร	๕%	ผู้ร่วมการทดลอง
๓. นางวรารณ์ อินทรทรง ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการ สังกัด ศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง กรมการข้าว	๕%	ผู้ร่วมการทดลอง
๔. นายอำนาจ เอี่ยมวิจารณ์ ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ สังกัด กลุ่มงานวิจัยจุลินทรีย์ดิน กลุ่มวิจัยปฐพีวิทยา กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร	๕%	ผู้ร่วมการทดลอง
นางพกาสินี คล้ายมาลา ตำแหน่งนักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ สังกัด กลุ่มงานวิจัยผลกระทบจากการใช้วัตถุน้ำพิษทางเกษตร กลุ่มวิจัยวัตถุน้ำพิษทางการเกษตร กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร	๕%	ผู้ร่วมการทดลอง
๖. นางสาวกัลยกร ໂปรรั่งจันทึก ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการ สังกัด กลุ่มงานวิจัยจุลินทรีย์ดิน กลุ่มวิจัยปฐพีวิทยา กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร	๑%	ผู้ร่วมการทดลอง
๗. นายบรรณพิชญ์ สัมฤทธิ์ ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการ สังกัด กลุ่มงานวิจัยปฐพีภัยภาพ กลุ่มวิจัยปฐพีวิทยา กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร	๑%	ผู้ร่วมการทดลอง

เค้าโครงผลงาน (บทคัดย่อ)

ศึกษาการจัดการดินผลิตภาระเพิ่มระบบเกษตรอินทรีย์กลุ่มดินทราย จ.ยโสธร ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๒ เพื่อได้รูปแบบการผลิตภาระเพิ่มอินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ วางแผนการทดลองแบบ RCB ๘ กรรมวิธี ๔ ชั้น โดยการเทียมปลูกถูกแล้ง ถัวลิสงปลูกถูกดูดน (ดังนี้ ๑) ปลูกกระเทียมไม่ปุ๋ย ไม่ปลูกถัวลิสง ๒) ปลูกกระเทียมใส่ปุ๋ยหมัก ๙๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ไม่ปลูกถัวลิสง ๓) ปลูกกระเทียมใส่ปุ๋ยหมัก ๙๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ไม่ปลูกถัวลิสง ๔) ปลูกกระเทียมใส่ปุ๋ยหมัก ๙๕๐ กิโลกรัม/ไร่ กระถินป่น ๙๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ไม่ปลูกถัวลิสง ๕) ปลูกกระเทียมใส่ปุ๋ยหมัก ๙๕๐ กิโลกรัม/ไร่ กระถินป่น ๙๕๐ กิโลกรัม/ไร่ ไม่ปลูกถัวลิสง ๖) ปลูกกระเทียมใส่ปุ๋ยหมัก ๙๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ปลูกถัวลิสง ๗) ปลูกกระเทียมใส่ปุ๋ยหมัก ๙๕๐ กิโลกรัม/ไร่ กระถินป่น ๙๕๐ กิโลกรัม/ไร่ ปลูกถัวลิสง และ ๘) ปลูกกระเทียมใส่ปุ๋ยหมัก ๙๕๐ กิโลกรัม/ไร่ กระถินป่น ๙๕๐ กิโลกรัม/ไร่ ปลูกถัวลิสง คลุกเมล็ดถัวลิสงด้วยปุ๋ยชีวภาพไหรโซเบิร์มและไอกลับจากต้นถัวลิสง อัตราปุ๋ยหมัก กระถินป่น เทียบปริมาณธาตุอาหารทั้งสองกับคำแนะนำใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน(กรมวิชาการเกษตร, ๒๕๕๓) พบว่า ได้ ๓ รูปแบบการผลิตซึ่งคุ้มการลงทุนปีที่ ๑ (ปี ๒๕๖๑) ผลผลิตสด ๔๖๕-๗๐๘ กิโลกรัม/ไร่ รูปแบบ ๑ ปลูกกระเทียมใส่ปุ๋ยหมัก ๙๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ปลูกถัวลิสง รูปแบบ ๒ ปลูกกระเทียมใส่ปุ๋ยหมัก ๙๕๐ กิโลกรัม/ไร่ กระถินป่น ๙๕๐ กิโลกรัม/ไร่ ปลูกถัวลิสง และรูปแบบ ๓ ปลูกกระเทียมใส่ปุ๋ยหมัก ๙๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ไม่ปลูกถัวลิสงแต่รูปแบบ ๑ และ ๒ มีรายได้เพิ่มจากผลผลิตถัวลิสง (ผลผลิตฝักแห้ง ๑๑๙ กิโลกรัม/ไร่) ในปีที่ ๓ ดินมีค่าความเป็นกรดด่าง ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ และโพแทสเซียมที่แลกเปลี่ยนได้สูงขึ้น

๒. ข้อเสนอแนวคิด จำนวน ๑ เรื่อง

เรื่อง ศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาระเพิ่มอินทรีย์ในกลุ่มดินทราย

๓. ชื่อผลงานเผยแพร่ (ถ้ามี)

- ๓.๑ “ความอุดมสมบูรณ์ของดินในพื้นที่ลาดขันในแปลงปลูกมันสำปะหลังและน้อยหน่าร่วมกับการปลูกหญ้าแทรก” ในเอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการ ๒๕๕๕ สำนักวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร กรมวิชาการเกษตร วันที่ ๙-๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ณ โรงแรมพลาคลิฟ บีช รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดระยอง
- ๓.๒ “การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยพืชพืชอาร์-ทู ในการผลิตข้าว” ในเอกสารประกอบการสัมมนา วิชาการ กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ๒๕๖๐ วันที่ ๓-๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรม คลาสิก คามิโอ ออยรยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ๓.๓ “การเปรียบเทียบชุดเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยชีวภาพพืชพืชอาร์-ทูร่วมกับปุ๋ยเคมีและเมล็ดพันธุ์ข้าวอัตรา แนะนำกับชุดเทคโนโลยีของเกษตรกรเพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว” ในหนังสือประกอบการประชุม วิชาการข้าวแห่งชาติ ครั้งที่ ๕ วันที่ ๒๓-๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมเขื่อนราษฎร์ราชการและ คุณวนิชเนตร แจ้งวัฒนะ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
- ๓.๔ “การจัดการธาตุอาหารในการผลิตพืชเศรษฐกิจและการจัดการธาตุอาหารพืชในการผลิตพืชอินทรีย์ ตามค่าวิเคราะห์ดินในการผลิตพืชเศรษฐกิจและการจัดการธาตุอาหารพืชในการผลิตพืชอินทรีย์ กลุ่มวิจัยปฐพีวิทยา กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ปี ๒๕๖๑ หน้า ๑๖๒-๑๖๗
- ๓.๕ “การศึกษาการจัดการดินเพื่อการผลิตภาระเพิ่มระบบเกษตรอินทรีย์ในกลุ่มดินทราย” ในผลการ ปฏิบัติงาน กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ประจำปี ๒๕๖๔ เล่มที่ ๑ หน้า ๑๐๕-๑๗๒
- ๓.๖ “ศึกษาการจัดการดินเพื่อการผลิตภาระเพิ่มอินทรีย์กลุ่มดินทราย” ใน Abstracts การประชุมวิชาการ ระดับชาติมหาวิทยาลัยทักษิณ ครั้งที่ ๓๒ ประจำปี ๒๕๖๕, การนำเสนอผลงานวิจัยภาคไปสต็อก ๓๒
- ๓.๗ “การจัดการดินเพื่อการผลิตข้าวโพดฝักอ่อนในเกษตรอินทรีย์ในกลุ่มดินเหนียว” ใน Abstracts การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยทักษิณ ครั้งที่ ๓๒ ประจำปี ๒๕๖๕, การนำเสนอผลงานวิจัย ภาคไปสต็อก

- ๓.๘ “Phytoextraction of Zinc Cadmium and Lead from Contaminated Soil by Vetiver Grass”
Kasetsart Journal (Natural Science). v. ๔๕, ๖๐๓-๖๑๒, ๒๐๑๑
- ๓.๙ “Indigenous Soil Fertility Knowledge of Rainfed Lowland Rice Farmers in Central Laos Indigenous Soil Fertility Knowledge” Topical Agriculture and Development. Vol.๕๗,
No.๓, Sep, ๒๐๑๓.
- ๓.๑๐ “The Distribution of Some Heavy Metal in Rice, Sunflower and Vetiver Grass” In Abstract book ๓๖th International Symposium for Soil and Plant Analysis (ISSPA ๒๐๑๓) at Queenstown, New Zealand. On ๙th-๑๕th April, ๒๐๑๓.
- ๓.๑๑ “Nutrient status of Jatropha curcas L. Leaves in Thailand” In Abstract book ๑๕th International Symposium for Soil and Plant Analysis (ISSPA ๒๐๑๔) at Kona Beach, Hawaii, USA. on ๒๖th-๓๐th Jan, ๒๐๑๕.

๔. ชื่อเอกสารวิชาการ (ถ้ามี)

เรื่อง การจัดการธาตุอาหารพืชสำหรับการผลิตพืชอินทรีย์ในระบบปลูกพืชหมุนเวียน

แบบการเสนอข้อเสนอแนะวิเคราะห์การพัฒนาหรือปรับปรุงงาน

ชื่อผู้ขอประเมิน นางสาวสรัตนา เสนะ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ (ตำแหน่งเลขที่ ๑๐๗๓)

สังกัด กลุ่มงานวิจัยเคมีดิน กลุ่มวิจัยปูร្យพิวิทยา กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร

ขอประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ (ตำแหน่งเลขที่ ๑๐๗๓)

สังกัด กลุ่มงานวิจัยเคมีดิน กลุ่มวิจัยปูร្យพิวิทยา กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร กรมวิชาการเกษตร

๑. เรื่อง ศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกระเทียมอินทรีย์ในกลุ่มดินทราย

๒. หลักการและเหตุผล

กระเทียมเป็นพืชเศรษฐกิจของไทยมีการเพาะปลูกมากในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ที่มีอาชนาจเย็นเหมาะสมกับการปลูกกระเทียม ในปี ๒๕๖๓ มีพื้นที่ปลูกกระเทียมทั้งประเทศ ๖๙,๑๔๐ ไร่ (สำนักงานเศรษฐกิจทางการเกษตร, ๒๕๖๓) กระเทียมเป็นที่นิยมบริโภคในครัวเรือนและยังเป็นพืชสมุนไพรที่มีสรรพคุณทางยาจึงเป็นที่ต้องการในอุตสาหกรรมยาและอาหารเสริม ในปัจจุบันกลุ่มผู้บริโภค สินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นเนื่องจากผู้บริโภคให้ความสำคัญเรื่องสุขภาพและความปลอดภัยของอาหาร เพิ่มมากขึ้น มูลค่าผลผลิตเกษตรอินทรีย์ในตลาดมีราคาสูงกว่าผลผลิตเกษตรปกติสองเท่า หากสามารถผลิต กระเทียมอินทรีย์มากขึ้นจะสามารถเพิ่มมูลค่ากระเทียมและแก้ปัญหาภาระการเติบโตในตลาดได้ กระเทียม อินทรีย์เกษตรกรค่อนข้างปลูกน้อย การดูแลค่อนข้างยาก หากเกิดปัญหาสภาพภูมิอากาศ ปัญหาภัยแล้ง โรคพืช และศัตรูพืช อาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตกระเทียม

การจัดการธาตุอาหารพืชเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการผลิตพืชระบบเกษตรอินทรีย์ที่มุ่งเน้นการใช้ ปัจจัยการผลิตต่างๆ เพื่อเพิ่มผลผลิตภายใต้เงื่อนไขปฏิเสธการใช้สารเคมีสังเคราะห์ทุกชนิด โดยการจัดหา แหล่งรำดูอาหารจากการสร้างวงจรการหมุนเวียนธาตุอาหารให้เกิดความสมดุล การไอล์ฟชีฟ ชาพืช และ การรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินให้พอเพียงต่อพืช โดยการใช้วัสดุอินทรีย์ ปุ๋ยอินทรีย์ การปลูกพืช หมุนเวียน และปุ๋ยชีวภาพ ซึ่งมีข้อจำกัดในปริมาณธาตุอาหารและการปลดปล่อยธาตุอาหารต่ำเมื่อเทียบกับ ปุ๋ยเคมี จึงต้องใช้ในปริมาณมากเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการธาตุอาหารสำหรับพืช การปลูกพืชหมุนเวียน ในพื้นที่จะส่งผลให้เกิดการหมุนเวียนดูดใช้ธาตุอาหารพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในระยะยาว สร้างความอุดมสมบูรณ์ของดินให้คงทนและยั่งยืน รายงานผลการศึกษาสรุปแบบการจัดการดินผลิตกระเทียมอินทรีย์ที่มีการปลูก ถั่วถิ่นเป็นพืชหมุนเวียนในระบบเพื่อสร้างวงจรธาตุอาหารให้คืนสู่ดินในกลุ่มดินทราย ชุดดินสตีก พบว่าเมื่อ ปลูกต่อเนื่องมากกว่า ๒ ปี มีการไอล์ฟฟางข้าวที่คุณภาพดีและคงทนต่อการเก็บเกี่ยวผลผลิตกระเทียมและชาตันถั่วถิ่นหลัง เก็บเกี่ยวถั่วถิ่น สมบัติทางด้านความเป็นกรดด่าง และปริมาณโพแทสเซียมที่แตกเปลี่ยนในดินจะสูงขึ้นใน ปีที่ ๓ ได้รากธาตุอาหารกลับสู่ระบบ อ.๘-๒.๔๔-๔.๕๑ N-P₂O₅-K₂O กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตกระเทียมให้ ผลผลิตสูงสุดและคุ้มการลงทุนในปีที่ ๓ ให้ผลผลิตกระเทียมสดเฉลี่ย ๗๐๘ กิโลกรัมต่อไร่ ในการปลูก กระเทียมดูดและใส่ปุ๋ยหมัก อัตรา ๘๐๐ กิโลกรัมต่อไร่โดยน้ำหนักแห้ง และปลูกถั่วถิ่นดูดและโดยคลุกเมล็ด ด้วยปุ๋ยชีวภาพไอล์ฟิเบิ่นก่อนปลูก ซึ่งผลผลิตกระเทียมยังอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ และยังพบปัญหาการเกิด โรคโคนเน่าในแปลงทดลอง การใช้ปุ๋ยหมักเพียงอย่างเดียวในครั้งเดียวหรือแม่ใส่ปุ๋ยหมัก ๒ ครั้ง อาจไม่เพียงพอต่อการผลิตกระเทียมอินทรีย์ในกลุ่มดินทราย เหตุเพราะประสิทธิภาพการดูดใช้ปุ๋ยของต้นกระเทียม อาจจะดูดใช้ปุ๋ยไม่สมบูรณ์ จากการรอยปุ๋ยหมักในครั้งที่ ๒ บนฟางข้าวที่คุณภาพดีและเกิดโรคโคนเน่าได้ง่าย วิธีการ จัดการธาตุอาหารจากแหล่งของธาตุอาหารพืชเพื่อทดสอบปุ๋ยเคมีที่เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยสำหรับ กระเทียมอินทรีย์ในกลุ่มดินทรายจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ควรศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีการเพิ่ม

ประสิทธิภาพการผลิตกระเทียมอินทรีย์ในกลุ่มดินทรายเพื่อยกระดับผลผลิตและคุณภาพของกระเทียมในระบบเกษตรอินทรีย์ให้เกิดความยั่งยืน

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

ดินและการจัดหาแหล่งธาตุอาหารเพื่อสร้างวงจรการหมุนเวียนธาตุอาหารให้เกิดความสมดุลเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการผลิตพืชอินทรีย์ ซึ่งปุ๋ยอินทรีย์มีข้อจำกัดคือ มีปริมาณธาตุอาหารและการปลดปล่อยธาตุอาหารต่ำเมื่อเทียบกับปุ๋ยเคมี จึงต้องใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในปริมาณมากเพื่อให้เพียงพอ กับความต้องการธาตุอาหารในการผลิตพืชอินทรีย์ จากผลการศึกษาของ สรัตนาและคณะ(๒๕๖๔) การปลูกกระเทียมอินทรีย์ในกลุ่มดินทรายมีระดับความอดุลสมบูรณ์ต่ำสามารถปลูกกระเทียมได้แต่ยังคงให้ผลผลิตค่อนข้างต่ำและเกิดโรคโคงเน่าได้ง่าย อาจเนื่องจากการใช้ปุ๋ยหมักเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ กับการผลิตกระเทียมอินทรีย์ในกลุ่มดินทราย เนื่องจากการปลดปล่อยธาตุอาหารของปุ๋ยหมักจะปลดปล่อยออกมาได้ต่ำกว่าปุ๋ยเคมี (พีรพงษ์ และคณะ, ๒๕๕๗) หรือแม้เพิ่มการใส่ปุ๋ยหมักเป็น ๒ ครั้งประสิทธิภาพการดูดใช้ปุ๋ยของต้นกระเทียมในกลุ่มดินทรายจะดูดใช้ปุ๋ยไม่สมบูรณ์ เนื่องจากการโดยปุ๋ยหมักในครั้งที่ ๑ บนฟางข้าวที่คุณแมลงกระเทียมในกลุ่มดินทรายจะใช้ฟางข้าวคุณแมลงค่อยข้างหนากว่าการปลูกกระเทียมในกลุ่มดินร่วน เพื่อการรักษาความชื้นและคุณวัชพีจากการดูด ดังนั้น วิธีการจัดการทางแหล่งธาตุอาหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดูดใช้ปุ๋ยสำหรับกระเทียมภาพได้การคุณแมลงด้วยฟางข้าว ควรจะให้ปุ๋ยแบบผสมผสานโดยการใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์น้ำน้ำสกัดจากปุ๋ยหมัก (compost tea) จัดเป็นปุ๋ยอินทรีย์น้ำนิดหนึ่งที่นิยมใช้ในกลุ่มเกษตรอินทรีย์แบบอเมริกาและยุโรป การทำน้ำสกัดปุ๋ยหมัก ใช้ปุ๋ยหมักกับน้ำในอัตราส่วน ๑:๕ หรือ ๑:๑๐ (v/v) ในช่วงเวลา ๗-๑๕ วัน จะได้ของเหลวอินทรีย์ที่เรียกว่าน้ำสกัดจากปุ๋ยหมัก (Al-Dahmani et al., ๒๐๐๓; Morales-Corts et al., ๒๐๑๙) นวัตกรรมและคณะ (๒๕๕๘) พบว่า การใช้น้ำสกัดจากปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง มีปริมาณธาตุอาหารทั้งในโครงสร้าง พอสฟอรัส โพแทสเซียม ทองแดง เหล็ก แมงกานีส และสังกะสี มากกว่า การใช้น้ำสกัดจากปุ๋ยหมักฟางข้าว น้ำสกัดจากปุ๋ยคอกมูลโค และน้ำสกัดจากปุ๋ยคอกมูลสุกร ชนิดของน้ำสกัดปุ๋ยหมักต่อการเจริญเติบโตของเชื้อราในสภาพโรงเรือนกระจาก การใช้น้ำสกัดจากปุ๋ยหมักมูลสุกรอัตราการเจือจาง ๑:๕ มีการเจริญเติบโตมากที่สุด รวมทั้งน้ำสกัดจากปุ๋ยหมักฟางข้าวสามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อโรคที่ข้าวเหลือง *Fusarium oxysporum* ได้ ๓๖ เปอร์เซ็นต์ และน้ำสกัดจากปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงสามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อโรคที่รากรเน่าโคนเน่า *Sclerotium rolfsii* ได้ ๘๓ เปอร์เซ็นต์ มีรายงานใช้ปุ๋ยหมักร่วมน้ำสกัดจากปุ๋ยหมัก พบร่วมกับน้ำสกัดจากปุ๋ยหมักส่งผลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชมากกว่าการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพียงอย่างเดียว (El-Shaieny-HAH et al., ๒๐๒๒; Al-Dahmai et al., ๒๐๐๓; Scheuerell and Mahaffee, ๒๐๐๔ และวีณา, ๒๕๖๒) อย่างไรก็ตาม ปริมาณธาตุอาหารจากน้ำสกัดจากปุ๋ยหมักนี้อยู่กับชนิดปุ๋ยหมัก รวมทั้งขั้นตอนการสกัด และอัตราส่วนการสกัดระหว่างปุ๋ยหมัก และน้ำ อัตราการใช้ที่เหมาะสมหรือการใช้ร่วมกับปุ๋ยหมักในการผลิตพืชเป็นสิ่งจำเป็นต้องศึกษาเพื่อให้เพียงพอ กับความต้องการธาตุอาหารของพืชแต่ละชนิด

จากการศึกษาที่ผ่านมาในข้างต้นของการใช้น้ำสกัดปุ๋ยหมักในการผลิตพืช เป็นประเด็นที่ควรนำมาศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกระเทียมอินทรีย์ในกลุ่มดินทราย โดยการใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับน้ำสกัดปุ๋ยหมัก (compost tea) เพื่อยกระดับผลผลิตและคุณภาพของกระเทียมในระบบเกษตรอินทรีย์ให้ยั่งยืนต่อไป

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ได้เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกระเทียมอินทรีย์ในกลุ่มดินทราย ให้ผลผลิตเพิ่มอย่างน้อยร้อยละ ๒๕ และขยายผลสู่กลุ่มเกษตรกรต้นแบบในการปลูกกระเทียมอินทรีย์

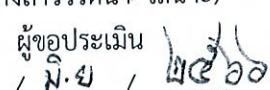
๔. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกระเทียมอินทรีย์ในกลุ่มดินรายให้ผลผลิตเพิ่มอย่างน้อยร้อยละ ๒๕ จำนวน ๑ เทคโนโลยี

๒. ขยายผลสู่กลุ่มเกษตรกรต้นแบบในการปลูกกระเทียมอินทรีย์

(ลงชื่อ) .....

(นางสาวรัตนา เสนะ)

ผู้ขอประเมิน
(วันที่) ๒๕ / ม.ค. / ๒๕๖๘